

Handläggare: Anna Lindskog och Malin

Torberger

Telefon: 08-508 25 156, 08-508 25 416

KF/KS kansli

Remissvar avseende slutbetänkandet Gör det enklare! (SOU 2012:33) KS 001- 972/2012

Härmed överlämnas remissvar från Socialförvaltningen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen i Stockholms stad har på kommunstyrelsens uppdrag besvarat Socialdepartementets remiss angående slutbetänkandet Gör det enklare! (SOU 2012:33). Då remisstiden är alltför kort för det vanliga remissförfarandet har socialförvaltningen ombetts att skriva ett kontorsyttrande.

Socialförvaltningen anser att det överlag finns många positiva aspekter av den föreslagna sammanslagningen av ett flertal myndigheter till fyra. Om en sådan sammanslagning kan minska glappet mellan de statliga myndigheter som har en övergripande och styrande roll, och de operativa verksamheterna såsom socialtjänsten, är det välkommet. Viktigt är dock att beakta behovet av dialog och samarbete mellan de styrande myndigheterna och de huvudmän som berörs av styrningen.

Ett mindre antal myndigheter bör underlätta att fatta strategiska beslut och anamma ett integrerat synsätt på vård och omsorg vilket är positivt ur flera perspektiv, inte minst medborgarnas. Det är dock av stor vikt att de fyra myndigheterna har ett nära samarbete så att inte skarpa gränssnitt dem emellan skapas.

Idag finns två myndigheter som arbetar specifikt med funktionshindersfrågor och hälsofrämjande frågor, Handisam och Folkhälsoinstitutet. Det är viktigt att den

kompetensen inte försvinner eller att dessa frågor hamnar i skymundan på längre sikt, om ett mindre antal myndigheter bildas som ska ha fokus på alla frågor inom vård och omsorg.

Avseende tillsyn och reglering skulle en stor vinst med en mer renodlad tillsynsmyndighet kunna vara kortare handläggningstider och snabbare återkoppling av tillsynsärenden. En farhåga är dock att antalet områden som myndigheten ska kontrollera är för många och att detta ska leda till bristfällig kontroll.

Tanken med en gemensam myndighet för välfärdsstrategi är generellt god. Vikten av nära samarbete med de andra myndigheterna betonas dock.

Ärendets beredning

Detta kontorsyttrande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 27 januari 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över de statliga delarna av vård- och omsorgssystemet. Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande "Gör det enklare!" (SOU 2012:233) i maj 2012 till Socialdepartementet. Remissyttrande avseende slutbetänkandet ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 21 september 2012.

Utredningens uppdrag har varit att "...se över hur staten genom sina myndigheter kan verka för ett långsiktigt hållbart vård- och omsorgssystem med fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser i syfte att främja hälsa och minska ohälsa och framtida vårdbehov samt för att åstadkomma en jämlik vård och omsorg i hela landet".

Ärendet

Fokus i utredningens direktiv har varit att åstadkomma en tydligare ansvarsfördelning och höjd effektivitet i de statliga delarna i vård- och omsorgssystemet, både mellan myndigheterna och för staten som helhet.

I utredningen identifieras sex konkreta problemområden:

- Splittrat kunskapsstöd
- För svag tillsyn
- Otillräcklig genomslagskraft för riktlinjer
- Bristfällig dialog med forsknings- och utbildningssektorn
- Brist på samordning av IT-struktur och kommunikationskanaler

- Behov av vidareutvecklad strategisk styrning

Utredarna föreslår en fokusering på fyra huvuduppgifter:

- Kunskapsstöd
- Reglering och tillsyn
- Infrastruktur för IT och kommunikation
- Långsiktig strategisk styrning

I utredningen så föreslås en ny myndighetsstruktur som bygger på de fyra huvuduppgifterna:

- En kunskapsmyndighet som har samlat ansvar för alla typer av kunskapsstöd till vården och omsorgen.
- En inspektionsmyndighet som har samlat ansvar för tillstånd, legitimationer, godkännanden och tillsyn.
- En myndighet som tillsammans med övriga aktörer förvaltar och utvecklar sektorns IT- och kommunikationslösningar.
- En myndighet som följer den övergripande utvecklingen av hälsa, funktionshindersfrågor, vård och omsorg.

Förvaltningens synpunkter

Överlag finns det många positiva aspekter med den föreslagna sammanslagningen av ett flertal myndigheter till fyra. Om en sådan förändring kan leda till ett minskat glapp mellan de statliga myndigheter som har en övergripande och styrande roll, och de operativa verksamheterna såsom exempelvis socialtjänsten, är det välkommet. De fyra föreslagna nya myndigheterna föreslås ha tydligare fokus på ett mindre antal områden vardera, än vad som idag är fallet med t ex Socialstyrelsen som idag har ett stort antal uppgifter. Möjligheten finns att detta leder till ett mindre glapp gentemot de operativa verksamheterna. Man bör beakta det som tas upp i SOU 2012:33 angående vikten av dialog och samarbete mellan de styrande myndigheterna och huvudmännen som berörs av styrningen, exempelvis avseende de faktiska möjligheterna och förutsättningarna för att implementera nya riktlinjer i verksamheterna.

Utvecklad kunskapsstyrning

I SOU 2012:33 beskrivs brister med dagens myndighetsstruktur, bl a det faktum att de olika myndigheterna utarbetar kunskapsstöd inom sitt eget sakområde vilket bromsar utvecklingen av underlag med integrerade perspektiv. Kunskapsstödet blir då splittrat och otydligt och för medborgarna innebär det att vård och omsorg blir mindre sammanhållen och sämre än den skulle behöva vara. Att arbeta närmare

andra myndigheter försvåras ytterligare av att gränssnitten mellan myndigheterna är skarpa, vilket gör det svårt att utbyta information, analysera samband och fatta strategiska beslut. Även om myndigheterna har samma formella status och roll gentemot regeringen, kan samsyn och konsensus vara svårt att uppnå då myndigheterna har skapats utifrån olika ändamål och förhållanden.

Utifrån den ovan beskrivna bakgrunden framstår förslaget med ett mindre antal myndigheter med tydliga fokus som positivt. De bildas samtidigt och har sina syften väl formulerade från början. Med kunskap inom alla delområden som nu har egna myndigheter samlad till en gemensam blir det lättare att fatta strategiska beslut där aspekter från flera delområden har beaktats. Det är dock av stor vikt att de fyra myndigheterna har ett nära samarbete med varandra, så att inte skarpa gränssnitt skapas däremellan istället. Även för de medborgare som har insatser från både vård och omsorg, är ett mer integrerat synsätt positivt. En helhetssyn på individen bör underlättas av ett sådant integrerat perspektiv.

I SOU 2012:33 nämns på flera ställen att funktionshindersfrågor och hälsofrämjande perspektiv idag inte ges tillräckligt med utrymme, med tanke på den koppling de har till ett stort antal områden inom vård och omsorg i samhället. Enligt förslaget ska dessa frågor integreras i alla underlag där det är relevant, när kunskaper om hela vård- och omsorgsområdet samlas inom en myndighet. I nuläget finns separata myndigheter som har dessa frågor som huvudfokus, Handisam och Folkhälsoinstitutet, och det är viktigt att den kompetensen inte försvinner eller hamnar i skymundan på längre sikt om fyra nya myndigheter ska bildas, som ska ha fokus på alla frågor inom vård och omsorg.

Tillsyn och reglering

I SOU 2012:33 föreslås att en av de fyra nya myndigheterna ska arbeta med tillsyn och kontroll av verksamheterna. En stor vinst med en sådan myndighet skulle vara om det möjliggjorde en snabbare handläggning och återkoppling av tillsynsärenden. Detta torde vara möjligt då den nya myndigheten skulle vara en mer renodlad tillsynsmyndighet som utöver tillsynsuppdraget endast har ett fåtal andra uppdrag, till skillnad från exempelvis Socialstyrelsen som har ett stort antal andra uppdrag.

En farhåga med förslaget är det stora antalet områden som myndigheten ska kontrollera. Där befaras en liknande situation som den nuvarande: att man inte hinner med tillsynen av alla områden för att de är för många. Detta bör man beakta noga i utformningen av den nya myndigheten, exempelvis avseende hur indelningen i olika enheter/ämnesområden ska se ut.

Långsiktigt och fokuserad statlig styrning

Myndigheten för välfärdsstrategi ska enligt förslaget arbeta med uppföljning av utvecklingen inom vård- och omsorgsområdet och stötta regeringen i den strategiska styrningen. Generellt är tanken med en gemensam myndighet för välfärdsstrategi god. Som nämnts ovan är ett integrerat perspektiv av stor vikt inom vård och omsorg. Likaså är det positivt ur effektivitetssynpunkt och utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv, då man inte riskerar att olika myndigheter gör samma sak utifrån endast sitt eget perspektiv. Dock betonas vikten av nära samarbete med de andra myndigheterna i allmänhet och myndigheten för kunskapsstyrning i synnerhet. För att kunna göra riktiga analyser av utvecklingen och vara ett gott stöd för strategisk styrning krävs djupa *och* breda kunskaper inom området och att man är ajour med vad relevant forskning visar.

Bilagor

1. Slutbetänkande Gör det enklare! SOU 2012:33

